

39. Du er uden for tid og rum

11. marts 1972

Sp.: Du bliver ved med at sige, at jeg aldrig er blevet født og aldrig skal dø. Hvis det er rigtigt, hvorfor ser jeg så verden som noget, der er født, og som uden tvivl vil dø?

M.: Det tror du, fordi du aldrig har betvivlet din tro på, at du er kroppen, som selvfølgelig er født og skal dø. Så længe den er levende, tiltrækker den sig opmærksomheden og fængsler en så fuldstændigt, at man sjældent ser sin virkelige natur. Det er som at se havets overflade og helt glemme dets umådelige dybde. Verden er kun sindets overflade, og sindet er uendeligt. Det, vi kalder tanker, er kun sindets krusninger. Når sindet er i ro, genspejler det virkeligheden. Når det er helt igennem ubevægeligt, opløses det, og virkeligheden er det eneste, der bliver tilbage. Denne virkelighed er så konkret, så egentlig, så meget mere håndgribelig end sind og stof, at selv en diamant er blød som smør sammenlignet med den. Denne overvældende nærværelse gør verden drømmeagtig, tåget og uvedkommende.

Sp.: Denne verden med så megen lidelse – hvordan kan du opfatte den som uvedkommende? Hvor ufølsomt!

M.: Det er dig, der er ufølsom, og ikke mig. Hvis din verden er så fuld af lidelse, så gør noget ved det! Gør det ikke værre ved havepsyge eller magelighed. Jeg er ikke begrænset af din drømmeagtige verden. I min verden bliver lidelsernes, ønskernes og frygtens sæd ikke sået, og lidelserne øges ikke. Min verden er fri for modsætninger, fri for de gensidigt ødelæggende uoverensstemmelser; den er gennemtrængt af harmoni; dens fred er som en klippe; denne fred og stilhed er min krop.

Sp.: Det, du siger, får mig til at tænke på Buddhas *Dharmakaya*.

M.: Det kan godt være; men vi behøver ikke rable en masse ord af os. Forestil dig bare den person, du tror, du er, som en del af den verden, du opfatter i dit sind, og betragt sindet udefra; for du er ikke sindet. Dit eneste problem er jo egentlig, at du har så travlt med at identificere dig med alle dine sanseindtryk. Opgiv den vane; husk på, at du ikke er dine sanseindtryk; brug den tilbagetrukne årvågenheds magt; se dig selv i alt, hvad der lever; så vil din adfærd udtrykke din vision. Når først du erkender, at der ikke er noget i denne verden, du kan kalde dit eget, ser du det udefra, ligesom når du ser et skuespil på scenen eller et billede på skærmen; du beundrer det og morer dig over det, men i virkeligheden er du uberørt af det. Så længe du opfatter dig selv som noget håndgribeligt og fast, en ting blandt ting, med faktisk eksistens i tid og rum, sårbar og med et kortvarigt liv, vil du selvfølgelig være opsat på at overleve og formere dig. Men erkender du dig selv som noget, der er hinsides tid og rum, noget, der kun er i berøring med tid og rum i her-og-nu-punktet, og ellers gennemtrænger alt og indeholder alt – utilgængelig, uangribelig og usårlig – så vil du ikke længere være bange. Erkend dig selv, som du er; der er ikke noget andet middel mod frygt.

Du må lære at tænke og føle i disse baner, hvis du ikke i evighed vil blive på frygtens og ønskernes personlige plan med vinding og tab, vækst og forfald. Et personligt problem kan ikke løses på sit eget niveau. Selve ønsket om at leve er dødens sendebud, ligesom længslen efter lykke er sorgens silhouet. Verden er et hav af smerte og frygt, af bekymring og fortvivlelse;

glæder er som fisk, få og rappe - de kommer sjældent, og de forsvinder hurtigt. Et uintelligent menneske tror - skønt alt tyder på det modsatte - at han er en undtagelse, og at verden skylder ham lykke. Men verden kan ikke give, hvad den ikke har. Den er helt igennem uvirkelig og derfor ude af stand til at skænke virkelig lykke. Det kan ikke være anderledes. Vi søger det virkelige, fordi vi er ulykkelige ved det uvirkelige. Lykke er vor sande natur, og vi får aldrig ro, før vi finder den. Men vi véd sjældent, hvor vi skal søge den. Når du først har forstået, at din virkelighedsopfattelse er fejlagtig, at verden ikke er, hvad den synes at være, er du frigjort fra dens tvangsforestillinger. Kun det, der er i overensstemmelse med dit virkelige væsen, kan gøre dig lykkelig, og verden, som du opfatter den, er en direkte fornægtelse af den.

Hold dig helt i ro - og læg mærke til, hvad der dukker op på sindets overflade. Afvis det kendte, byd det endnu ukendte velkommen og afvis så også det. Så når du til en tilstand, hvor der ingen viden er, kun væren - hvor væren i sig selv er viden. At vide gennem væren er direkte viden. Den bygger på identiteten mellem iagttageren og det iagttagne. Indirekte viden bygger på sansning og erindring, på, at det erkendte er i umiddelbar nærhed af den, der erkender, og er begrænset af forskellen mellem de to. Det samme gælder lykken. Som regel skal du være bedrøvet for at kende glæden og glad for at kende sorgen. Sand lykke er årsagløs og kan ikke forsvinde af mangel på stimulering. Den er ikke sorgens modsætning; den indbefatter al sorg og lidelse.

Sp.: Hvordan kan man blive ved med at være lykkelig med så megen lidelse omkring sig?

M.: Man kan ikke lade være. Den indre lykke er overvældende virkelig. Det er ligesom solen på himmelen - den kan være dækket af skyer, men den er aldrig borte.

Sp.: Når vi er i vanskeligheder, kan vi da ikke være andet end ulykkelige.

M.: Den eneste vanskelighed er frygten. Erkend dig selv som uafhængig, så bliver du befriet for frygten og dens skygger.

Sp.: Hvad er forskellen mellem lykke og nydelse?

M.: Nydelse afhænger af ting - det gør lykken ikke.

Sp.: Hvis lykke er uafhængig af ting, hvorfor er vi så ikke altid lykkelige?

M.: Så længe vi tror, vi har brug for ting til at gøre os lykkelige, må vi også tro, vi har det elendigt, når de ikke er der. Sindet skaber altid sig selv ud fra, hvad det tror på. Derfor er det vigtigt at overbevise sig selv om, at man ikke behøver stimuleres til lykke – tværtimod er nydelse distraherende og plagsom; for den forstærker kun den falske overbevisning, at man må *have noget* og *gøre ting* for at være lykkelig, mens det i virkeligheden er lige modsat.

Men hvorfor overhovedet tale om lykke? Du tænker ikke på lykken, undtagen når du er ulykkelig. Et menneske, der siger »nu er jeg lykkelig«, er mellem to sorger, en fortidig og en fremtidig. Den lykke er ikke andet end opstemthed, der skyldes lindring fra smerte. Virkelig lykke er i bund og grund fri for selvbevidsthed. Det kan bedst udtrykkes negativt: »Der er ikke noget i vejen med mig; jeg har ikke noget at være ked af«. Det endelige formål med al *sadhana* er at nå til et punkt, hvor denne overbevisning, i stedet for kun at være verbal, hviler på en virkelig og evig nærværende oplevelse.

Sp.: Hvilken oplevelse?

M.: Den oplevelse at være tom og ikke opfyldt af erindringer og forventninger. Det er som lykken ved åbne rum, ved at være ung, ved at have al mulig tid og energi til at gøre ting, til at gå på opdagelse, på eventyr.

Sp.: Hvad er der tilbage at opdage?

M.: Universet udenfor og uendeligheden i det indre, som de er i virkeligheden, i Guds grænseløse hjerte og sind. Tilværelsens mening og formål, lidelsens hemmelighed, frelsen fra uvidendheden.

Sp.: Hvis det at være lykkelig er det samme som at være uden frygt og bekymring, kan man så ikke sige, at fravær af vanskeligheder er årsag til lykken?

M.: En tilstand af fravær, af ikke-eksistens, kan ikke være en årsag. Årsagens tidligere eksistens rummes i årsagsbegrebet. Din naturlige tilstand, hvori intet eksisterer, kan ikke være årsag til tilblivelse. Årsagerne ligger skjulte blandt erindringens store

og gådefulde kræfter; men dit sande hjem er i intetheden, i det indholdstomme.

Sp.: Tomhed og intethed – det var dog rædselsfuldt!

M.: Du ser da frem til det med glæde, når du går i seng! Undersøg selv den vågne søvntilstand, så vil du opdage, at den er helt i harmoni med din virkelige natur. Ord kan kun give dig en idé om den, og ideen er ikke det samme som oplevelsen. Jeg kan kun sige, at sand lykke ingen årsag har, og det, der ingen årsag har, er urokkeligt – hvilket ikke betyder, at det er føleligt på samme måde som nydelse. Smerte og nydelse er følelige. Den sorgfri tilstand kan kun beskrives negativt. For at lære den direkte at kende må du overskride sindet, som er underkastet tilfældigheden og tidens tyranni.

Sp.: Hvis lykken ikke er bevidst, og bevidsthed ikke lykkelig, hvad er så forbindelsen mellem dem?

M.: Bevidstheden, som er skabt af vilkår og omstændigheder, afhænger af dem og forandrer sig med dem. Det, der er uafhængigt, uskabt, tidløst og uforanderligt, og alligevel evigt nyt og frisk, ligger hinsides sindet. Når sindet tænker på det, opløses sindet, og der bliver kun lykke tilbage.

Sp.: Når alt forsvinder, bliver der intethed tilbage.

M.: Hvordan kan der være »intet«, uden at der er »noget«? »Intet« er kun en idé; den afhænger af erindringen om »noget«. Ren væren er helt uafhængig af eksistens, som kan defineres og beskrives.

Sp.: Kan du forklare os, om bevidstheden fortsætter hinsides sindet, eller holder den op samtidig med sindet?

M.: Bevidstheden kommer og går; opmærksomheden stråler uforanderligt.

Sp.: Når vi taler om opmærksomhed, hvem er det så, der er opmærksom?

M.: Når der er en person, er der også bevidsthed. »Jeg er«, sind, bevidsthed, betegner den samme tilstand. Hvis du siger »jeg er opmærksom«, betyder det kun: »Jeg er mig bevidst, at jeg tænker på, at jeg er opmærksom«. I opmærksomhed er der intet »jeg er«.

Sp.: Hvad så med at være vidne?

M.: At være vidne, det er noget, der sker i sindet. Vidnet ledsager det bevidnede. I den ikke-dualistiske tilstand ophører al adskilthed.

Sp.: Hvordan er det med dig? Bliver du ved med at være i opmærksomhedstilstanden?

M.: Personen – »jeg er denne krop, dette sind, denne erindringskæde, dette bundt af ønsker og frygt« – forsvinder; men der bliver noget tilbage, som du kunne kalde identitet. Det gør det muligt for mig at blive en person, når det er nødvendigt. Kærligheden skaber sine egne behov – selv til at blive en person.

Sp.: Det siges, at virkeligheden viser sig som væren-bevidsthed-lyksalighed. Er det absolutte eller relative begreber?

M.: De er indbyrdes relative – de afhænger af hinanden. Virkeligheden er uafhængig af sine udtryksformer.

Sp.: Hvilken forbindelse er der mellem virkeligheden og dens udtryksformer?

M.: Der er ingen forbindelse. I det virkelige er alt sandt og identisk. Vi udtrykker det sådan: *Saguna* og *nirguna* er eet i *Parabrahman*. Der er kun Det højeste. I bevægelse er det *saguna*, i ubevægelighed er det *nirguna*. Men det er kun sindet, der bevæger eller ikke bevæger. Det virkelige er hinsides; du er hinsides. Når du først har forstået, at intet opfatteligt eller tænkeligt kan være dig, er du befriet for dine indbildninger. Det er nødvendigt for realisering af Selvet at se alt som indbildninger, der udspringer af ønsker. Vi taber det virkelige af mangel på opmærksomhed og skaber det uvirkelige ved overdreven indbildning.

Du må skænke disse ting hele dit hjerte og al din opmærksomhed og gruble over dem – og blive ved at gruble. Det er som at lave mad: Du må holde den over ilden en vis tid, før den er færdig.

Sp.: Er jeg ikke under indflydelse af skæbnen – af min *karma*? Hvad kan jeg gøre mod den? Hvad jeg er, og hvad jeg gør, er forudbestemt. Selv mit såkaldte »frie valg« er forudbestemt. Jeg

er bare ikke klar over det, men bilder mig ind at være fri.

M.: Det hele afhænger stadig af, hvordan du ser på det. Uvidenhed er som en feber – den får dig til at se ting, der ikke er der. *Karma* er den guddommeligt foreskrevne kur. Byd den velkommen, og følg instruktionerne trofast – så vil du blive rask. En patient forlader hospitalet, når han er helbredt. Det vil kun forsinke helbredelsen at insistere på øjeblikkelig valg- og handlefrihed. Acceptér din skæbne og lad den ske fyldest; det er den korteste vej til at blive befriet for skæbne – om end ikke fra kærligheden og dens krav. At handle ud fra ønsker og frygt er trældom; at handle ud fra kærlighed er frihed.